

Obsah

Předmluva	xv
O autorovi	xix
1 Nidána-pañčakam – Pět klinických barometrů	1
<i>Důležitost pochopení příčiny nemoci</i>	1
Příčiny některých specifických onemocnění	4
Nidánam	5
<i>Podrobné posouzení kategorií hétu</i>	6
Púrva-rúpa	14
Rúpa	17
Upašaja	18
<i>Antagonistická léčba</i>	19
<i>Léčba podobným</i>	20
Samprápti	22
<i>Typy samprápti</i>	22
<i>Shrnutí</i>	26
2 Samprápti – Proces onemocnění	27
Stadia onemocnění	29
<i>První stadium: akumulace, nahromadění (sañčaja)</i>	29
<i>Druhé stadium: vyprovokování (prakópa)</i>	30
<i>Třetí stadium: rozšíření (prasara)</i>	31
<i>Čtvrté stadium: ukládání čili lokalizace (sthána-samšraja)</i>	32
<i>Páté stadium: projev (vjakti)</i>	33
<i>Šesté stadium: diferenciací onemocnění, destrukce tkání a komplikace (bhéda)</i>	34
Samprápti a guny	36
Vjádhi-márga — dráhy nemoci	38
Dóša-gati	41
<i>Dóša-gati a běžná onemocnění v důsledku horního, dolního a lineárního pohybu dóš</i>	44
<i>Shrnutí</i>	50

3 Vjádhi – Nemoc	51
Definice nemoci	52
Úrovně nemoci	54
Širší klasifikace nemocí	55
Lokalizované či specifické dělení nemocí	57
Strukturální dělení nemocí	58
Lakšanam (známky a příznaky)	60
Sádhja-asádhja (prognóza)	61
<i>Shrnutí</i>	62
4 Trividhá-paríksá –	
Tři kategorie klinického vyšetření	63
Daršanam (vizuální vyšetření)	65
<i>Vjška</i>	65
<i>Váha</i>	66
<i>Končetiny</i>	66
<i>Hlava</i>	67
<i>Obličej</i>	67
<i>Krk</i>	67
<i>Charakteristika obličejových rysů, rýh a vrásek</i>	68
<i>Hrudník</i>	69
<i>Břicho</i>	71
<i>Pas a třísla</i>	72
<i>Ochlupení</i>	72
<i>Nehty</i>	73
<i>Smyslové orgány</i>	73
<i>Tělesné systémy</i>	79
Sparšanam (vyšetření pohmatem)	79
<i>Hrudník</i>	80
<i>Vyšetření prsou</i>	82
<i>Břicho</i>	84
<i>Páteř</i>	86
Subkategorie sparšany	86
<i>Ákótanam (poklep)</i>	87
<i>Hrudník</i>	88
<i>Břicho</i>	90

<i>Šravanam (poslech)</i>	92
<i>Plíce</i>	92
<i>Modifikované proklepávání spojené s poslechem</i>	95
<i>Srdce</i>	95
<i>Břicho</i>	100
Prašnam (dotazování)	101
5 Aštavidhá-paríkšá –	
Osm metod klinického vyšetření	107
Nádí-paríkšá (pulz)	107
Mútra-paríkšá (moč)	114
Puríša nebo mala-paríkšá (stolice)	118
Džihva-paríkšá (jazyk)	121
Šabda-paríkšá (mluva)	126
<i>Čtyři kategorie řeči</i>	129
Sparša-paríkšá (dotek neboli pohmat)	135
Drg neboli nétra-paríkšá (vyšetření očí)	137
Ákrti-paríkšá (fyzický vzhled)	142
Shrnutí	147
6 Rugna-patrakam – Klientický dotazník	149
<i>Dotazník ohledně jídla</i>	156
<i>Sára</i>	162
Krátká forma rugna-patrakam	168
7 Paradigma prakrti-vikrti –	
Zhodnocení konstituce	171
<i>Úvod</i>	171
Prakrti: váš jedinečný tělesný typ	172
<i>Džanma-prakrti</i>	174
<i>Déha-prakrti</i>	175
<i>Dóša-prakrti</i>	176
Sedm typů prakrti	177
<i>Jak se vlastnosti dóš projevují v prakrti</i>	178
Zhodnocení prakrti	181
<i>Shrnutí prakrti</i>	192

Vikrti: současný stav vašich dōš	193
Zhodnocení vikrti	196
Manas-prakrti: vaše mentální konstituce	197
<i>Typy manas-prakrti</i>	201
Zhodnocení manas-prakrti	202
Zhodnocení manas-vikrti	206
<i>Příčiny manas-vikrti</i>	207
<i>Pět běžných příčin manas-vikrti</i>	207
Shrnutí	210
8 Agni a kóštha-paríkšá – Zhodnocení metabolického ohně a trávicího traktu	211
Klinické zhodnocení agni	214
<i>Příčiny nerovnováhy agni</i>	214
<i>Čtyři typy agni v souvislosti s dōšami</i>	215
Mentální trávení	216
Vyšetření kóšthy	220
Shrnutí	222
9 Áma – Metabolický odpad, primární příčina nemoci	225
<i>Obecné známky a příznaky ámy</i>	228
Sáma a niráma-dōši a maly	228
<i>Váta</i>	228
<i>Pitta</i>	229
<i>Kafa</i>	229
<i>Puríša (stolice)</i>	229
<i>Mútra (moč)</i>	229
<i>Svéda (pot)</i>	230
11 Dōša-vidžňánam – Pochopení dōšických poruch	231
Interakce tří dōš	231
<i>Zvýšené a snížené dōši a dōša-dušti</i>	234
Zvýšená váta-dōša (dōša-vrddhi)	235
<i>Známky a příznaky zvýšené váty</i>	240
<i>Klasické definice známek a příznaků zvýšené váty</i>	241

<i>Váta-dóša vstupuje do dhátu</i>	245
Zvýšená pitta-dóša (dóša-vrddhi)	248
<i>Klasické definice známek a příznaků zvýšené pittы</i>	251
Zvýšená kafa-dóša (dóša-vrddhi)	256
<i>Klasické definice známek a příznaků zvýšení kafy</i>	261
Snížené dóši (dóša-kšaja)	262
<i>Snížená váta</i>	263
<i>Snížená pitta</i>	263
<i>Snížená kafa</i>	263
Shrnutí	264

11 Dhátu a mala-vidžňánam – Specializovaný přehled

poruch tkání a tělesných odpadních produktů	267
Poruchy dhátu (tkání)	267
<i>Touhy po jídle</i>	269
Poruchy rasa-dhátu	270
<i>Horečka</i>	271
<i>Snížený a zvýšený rasa-dhátu</i>	271
Poruchy rakta-dhátu	274
Poruchy mámsa-dhátu	279
<i>Role mámsa-dhátu v emocionální pohodě</i>	281
Poruchy méda-dhátu	284
Poruchy asthi-dhátu	293
Poruchy madždžá-dhátu	297
<i>Váta</i>	298
<i>Pitta</i>	300
<i>Kafa</i>	302
Poruchy šukra- a ártava-dhátu	305
Poruchy stanji (mastické tkáně)	308
Shrnutí dhátu-dušti, vrddhi a kšaji	309
Poruchy maly (tělesných odpadních produktů)	310

12 Prána-, tédžas-, ódžas-vidžňánam – Specializovaný	
přehled poruch tří tělesných esencí	313
Poruchy prány, tédžasu a ódžasu	314
Ódžas	315
<i>Ódžó-sára</i>	316
Poruchy ódžasu	317
<i>Ódžó-visramsa (vytlačený ódžas)</i>	317
<i>Ódžah-kšaja (snížená imunita)</i>	318
<i>Ódžó-vrddhi (nadměrný neboli nezpracovaný ódžas)</i>	320
<i>Ódžó-vjápád (ódžas narušený jednou nebo více dóšami)</i>	321
Tédžas	321
<i>Tédžó-sára</i>	322
Poruchy tédžasu	322
<i>Tédžó-visramsa (vytlačený tédžas)</i>	322
<i>Tédžó-kšaja (snížený tédžas)</i>	323
<i>Tédžó-vrddhi (nadměrný či nezpracovaný tédžas)</i>	323
<i>Tédžó-vjápád (porucha tédžasu způsobená jednou nebo více dóšami)</i>	324
Prána	324
<i>Prána-sára</i>	325
Poruchy prány	325
<i>Prána-visramsa (vytlačená prána)</i>	325
<i>Prána-kšaja (snížená prána)</i>	325
<i>Prána-vrddhi (nadměrná či nezpracovaná prána)</i>	326
<i>Prána-vjápád (poruchy prány jednou nebo více dóšami)</i>	326
13 Srótó-vidžňánam – Specializovaný přehled	
poruch tělesných drah	329
Úvod	329
Typy poruch srótasu	329
Příčiny poruch na drahách	331
Dráhy k přijímání: prány, potraviny, vody	333
<i>Poruchy prána-vaha-srótasu (dýchacího systému a dráhy prány)</i>	333
<i>Poruchy anna-vaha-srótasu (trávicího systému)</i>	337
<i>Poruchy ambu-vaha-srótasu (systému vodní regulace)</i>	338

Dráhy pro výživu a udržování těla: dhátu-srótámsi	339
<i>Poruchy rasa-vaha-srótasu (dráhy plazmy)</i>	339
<i>Poruchy rakta-vaha-srótasu (dráhy krve)</i>	340
<i>Poruchy mámsa-vaha-srótasu (dráhy svalů)</i>	341
<i>Poruchy méda-vaha-srótasu (dráhy tuku)</i>	342
<i>Poruchy asthi-vaha-srótasu (dráhy kostí)</i>	343
<i>Poruchy madždžá-vaha-srótasu (dráhy nervového systému a kostní dřevě)</i>	344
<i>Poruchy šukra-vaha-srótasu (mužského reprodukčního systému)</i>	346
<i>Poruchy ártava-vaha-srótasu (ženského reprodukčního systému)</i>	347
<i>Poruchy stanja-vaha-srótasu (laktační dráhy)</i>	348
Dráhy vylučování: stolice, moči, potu	349
<i>Poruchy puriša-vaha-srótasu (vyměšovacího systému)</i>	349
<i>Poruchy mútra-vaha-srótasu (močového systému)</i>	351
<i>Poruchy svéda-vaha-srótasu (systému potní regulace)</i>	352
Dráhy mysli	353
<i>Poruchy manó-vaha-srótasu (drah vedoucích mysl)</i>	353
Závěr	354
Poděkování	357
Přílohy	359
Slovníček	383
Seznam použité a doporučené literatury	397
Rejstřík	399